

Dokumentation från "Kråkeryd SE0230147" inom projektet LIFE RestoRED

LIFE19/NAT/SE/000172

Åtgärder i projektet

Restaurering (aktion C1.1) både maskinell och manuell

I Kråkeryds äldre odlingslandskap finns betesmarker och fd slåtterängar som har växt igen under längre tid. För att få tillbaka ljuset till fristående träd, blommor och insekter har träd avverkats och sly röjts både med maskin och manuellt.

Figur 1 Kråkeryd ortofoto 1960
© Geodatasamverkan © Lantmäteriet

Figur 2 Kråkeryd infrarött ortofoto 2023
© Geodatasamverkan © Lantmäteriet

I den södra delen har den magra betesmarken klarat sig bra tack vare en tunn jordskorpa, där är endast mindre manuell röjning genomförd. I de andra delarna är igenväxningen betydligt längre gången. I nordost har det pågått sedan 1960-talet, då tamdjur senast gick på bete där.

Stängsling (Aktion C 2.1 och C 2.2)

En viktig del för att långsiktigt kunna sköta betesmarkerna i Kråkeryd är att det finns en fungerande infrastruktur för betesdrift i form av vatten till djuren och funktionella stängsel, med tillhörande genomgångar och grindar. Här några exempel av de totalt 2 000 meter staket som har ersatts eller renoverats i området. I Kråkeryd är marktäcket tunt bitvis och för att undvika framtida problem med bökande vildsvin, så är det ett tätt fårnät som är monterat runt betesmarkerna. Två friluftslivsanordningar - en utsikt med grillplats samt ett vindskydd – har stängslats ifrån betesmarken, för att djur och människor inte ska störa varandra just där.

Figur 3 Vänster bild: Montering av självstängande persongrind vid grillplats/utsikten, som betesdjuren inte kommer in till. Höger bild: färdigt stängsel monterat och klart, med information om att stängslingen är bekostat av LIFE-medel. Foto: Thomas Johansson 2024/2025.

Figur 4 Vänster bild: Före manuell röjning och stängsling 2023. Höger bild: färdigt stängsel monterat och klart, betesjuren har betat i området vilket inte har gjorts sedan 1960-talet ungefär. Foto: Thomas Johansson 2023/2025.

Före och efter åtgärd

Odlingslandskapet i Kråkeryd omfattas av olika naturtyper som var i stor behov av restaurering före projektets start. Inom ramen för projektet restaureras både trädbärande hagmarker med ek, oxel och tall och utvecklade buskskikt och blomrika hagar med fristående hagmarksträd. På några platser har vi dokumenterat utveckling under projekttiden.

Figur 5 Drönarbild över en kraftig igenväxt trädbärande betesmark i Kråkeryd som togs under sensommaren 2022. Foto: Staffan Carlsson.

Figur 6 Drönarbild över en kraftig igenväxt trädbärande betesmark i Kråkeryd som togs under servintern 2024. Notera stängselgatan som är röjd mellan nya betet och granplanteringen samt stängselstolpar i framkant på betet.

Foto: Thomas Johansson .

Åtgärder för att gynna arter

Pollinerande insekter är beroende av att det finns mat och boplatser nära varandra, i form av ved i olika nedbrytningsstadier och nektarkällor. Pluggplantor, jordblottor och faunadepåer har planterats eller anlagts i Kråkeryd som säkerställer att det finns platser att bosätta sig i med kort avstånd till maten.

Figur 7 Vänster bild: Faunadepå/lövträskompost . Höger bild: pluggplantor av Ängsvädd före utplanering i fem kvadratmeterrutor. Foton: Thomas Johansson

Utbildningsträff för Östergötlands personal om pollinatörer

Den anordnades en intern kurs för att lära oss mer om pollinatörer tillsammans med insektsexpert Tobias Ivarsson 2022-05-18. Syftet med träffen var att diskutera planerade restaureringar, men också lära sig mer om pollinerare, vilka de tjänster de gör för oss och vad som behövs för att de ska trivas i landskapet. En ögonöppnare i flera olika skalor, t ex hur långt orkar en liten insekt flyga i motvind? Hur nära vill de ha till maten – nektarkällor. Hur ser det ut under året med olika blommande kärlväxter och buskar?

Figur 8 Insektsexpert Tobias Ivarsson vid några markblottor skapade av vildsvin. Ofta är markens sammansättning den bästa blandningen för det lokala insektssamhället. Dessutom enklare, billigare och mera biologiskt framgångsrikt (våren 2022). Foto: Marcelle Johansson

Figur 9 Tobias vid ett bryn med lä - oerhört viktigt med värme och vindsydd för små, flygande insekter (våren 2022). Foto. Marcelle Johansson

Anordningar

Information till allmänheten över vad och varför vi gör i projektet är viktigt. På naturreservatets skyltställ har infotavlor satts upp för att informera både boende och förbipasserande om LIFE RestoRED i Kråkeryd.

Figur 10 Informationsskylt om LIFE RestoRED (våren 2023). Foto: Thomas Johansson

Vatten finns nu framdraget till betesdjuren. Kråkeryd ligger vid Vättern som är en stor dricksvattentäkt för många som bor runt sjön. Tyvärr är det så brant just här i Kråkeryd så betesdjuren kommer inte åt att dricka. Därför har vi investerat i att gå med i en nystartad samfällighet för vatten och på så vis fått tillgång till dricksvatten av god kvalite.

Figur 11 Kallt och gott dricksvatten till betesdjuren finns nu framdraget tack vara LIFE RestoRED (våren 2023). Foto: Thomas Johansson

LIFE-programmet

Den här rapporten har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program.

Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>